

Karjääriõpetuse ainekava

9.klass

III kooliaste

Aine põhjendus

Aines *karjääriplaneerimine ja elukestev õpe* (edaspidi karjääriõpetus) käsitletakse teemasid, mis kujundab õpilastes valmisolekut tööjoturul parema rakendatavuse saavutamiseks, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

Aine koosneb kolmest osast:

1. Enesetundmine aitab kujundada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. Õpilane õpib ennast tundma. Arenevad suhtlemis- ja õpioskused. Omandatud teadmised ja oskused aitavad ennetada koolist väljalangevust.
2. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine soodustab sobivate valikute tegemist peale põhikooli lõpetamist. Õpilane oskab märgata muutusi töömaailmas ja väärtustada elukestvat õpet.
3. Planeerimine ja otsustamine. Õpilasel arenevad planeerimisoskus ja teadlikkus otsuste vastuvõtmisel. Kujuneb oskus kasutada karjääriinfo materjale. Õpilane tunnetab oma vastutust karjääritee kujundamisel ja elus toimetulemisel.

I ÕPPE – EESMÄRGID

Karjääriõpetus toetab õpilase karjääri planeerimist ja valmisolekut elukestvaks õppeks, lõimides teistes õppeainetes omandatud teadmised.

Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:

- _ teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- _ arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- _ arendab soovi ja oskust endale eesmärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- _ kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- _ tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, tööseadusandlust ning kohalikku majanduskeskkonda.

II ÕPPESISU

Aine *Karjääriplaneerimine ja elukestev õpe* keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjäärivalikutega seostamisele. Õpilased õpivad hindama elukestva õppe tähtsust: saavad teavet erinevatest edasiõppimisvõimalustest ja oskavad seda kasutada oma plaanide elluviimisel. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamiste võimalustest ning julgustatakse neid kasutama.

Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Isiksuseomadused: temperament ja iseloom.

Isiksuseomadused: väärtused, vajadused, emotsioonid.

Isiksuseomadused: võimed, huvid ja oskused (üldoskused, erioskused).

Minapilt ja enesehinnang.

Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Muutuv tööturg: tööturu hetkeolukord, trendid, arengud, prognoosid, tööandjate ootused, tööseadusandlus.

Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töömotivatsioon.

Majandustegevusalad, kutsed, ametid, kutsestandardid: elukutsete ja ametite liigitamine.

Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

Planeerimine ja otsustamine

Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, infootsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriinfo, karjäärinõustamine.

Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, karjäär, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine, edu, elurollid, elulaad, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid.

III ÕPITULEMUSED**Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel**

Õpilane analüüsib enda isiksust.

Õpilane eristab oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega.

Õpilane kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel.

Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Õpilane teab tööturu üldist olukorda, prognoose ja vajadusi, erinevaid ettevõtluse vorme.

Õpilane teab kutseid ja ameteid ning kohalikke majandustegevuse valdkondi.

Õpilane oskab leida infot tööturu kohta.

Õpilane teadvustab ennast tulevase töötajana.

Õpilane teab haridustee jätkamise võimalusi, oskab näha hariduse ja tööturu vahelisi seoseid.

Planeerimine ja otsustamine

Õpilane teab karjääriplaneerimise põhimõtteid ja arvestab nendega karjäärivalikute tegemisel.

Õpilane suudab otsustada ja teadlikult arvestada otsuseid mõjutavate teguritega.

Õpilane kasutab vajadusel karjääriteenuseid (karjäärinõustamine, karjääriinfo vahendamine, karjääriõpe).

Õpilane teadvustab erinevate elurollide ja – stiilide seoseid tööga.

Õpilasel on olemas teadmised ja oskused isikliku karjääriplaani koostamiseks.

Õpilane saab aru oma vastutusest karjääri planeerimisel.

Digipädevused

Õpilane oskab kasutada digivahendeid tööturul toimuva kohta teabe otsimiseks internetis asuvatest teabeallikatest.

Õpilane oskab väljendada oma seniseid ja leida oma tulevase potentsiaalseid tugevusi ning näha digitaalsete keskkondade võimalikku seotust isikliku karjääri tegemisega.

Õppija teab kuidas kujundada ja hoida oma positiivset profiili digimaailmas ning suhtluskeskkondades.

Õppija oskab hoida nii enda, kui ka teiste isikuandmeid.

Õppija teab kuidas koostada CV-d ja /või motivatsioonikirja.

AINEKAVA MAHT

35 õppetundi

Sissejuhatus teemasse – 1 õppetund

1 Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel - 11 õppetundi

Isiksuseomadused: temperament ja iseloom.

Isiksuseomadused: väärtused, vajadused, emotsioonid.

Isiksuseomadused: võimed, huvid ja oskused (üldoskused, erioskused).

Minapilt ja enesehinnang.

2 Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel - 11 õppetundi

Muutuv tööturg: tööturu hetkeolukord, trendid, arengud, prognoosid, tööandjate ootused, tööseadusandlus.

Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töömotivatsioon.

Majandustegevusalad, kutsed, ametid, kutsestandardid: elukutsete ja ametite liigitamine.

Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

3 Planeerimine ja otsustamine - 11 õppetundi

Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, infootsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriinfo, karjääriinõustamine.

Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, karjäär, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine, edu, elurollid, elulaad, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid.

Kokkuvõte – isikliku tegevuskava koostamine, portfoolio hindamine – 1 õppetund